

РЕШЕНИЕ

№ 24642

гр. София, 18.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 08.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **4125** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 26, ал. 4 от Закона за гарантиране на вземанията на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя (ЗГВРСНР).

Образувано е по жалба на В. А. М.-А. от [населено място], [улица], ет. 3, ап. 9, срещу Разпореждане № 4505-40-149 от 17.03.2026 г. на директора на Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ към Националния осигурителен институт (НОИ) в частта, с която ѝ е отказано изплащане на гарантирано вземане по заявление-декларация с вх. № 4502-21-202/11.12.2025 г. – за периодите след 31.10.2024 г.

Жалбоподателката изразява несъгласие с определения с разпореждането размер на гарантираното вземане. Оспорва възприетата от органа липса на доказателства за начислени и неизплатени възнаграждения след 30.11.2024 г. Позовава се на представената по делото справка от НАП с данни за осигуряването. Претендира за отмяна на разпореждането и присъждане на осъществените в производството разноски. Искането се поддържа в открито съдебно заседание от процесуален представител - адв. В. А., който допълва аргументите за незаконосъобразност на акта с твърдения за допуснати нарушения на административнопроизводствените правила (чл. 35 и чл. 36 АПК) и противоречие на акта с целта на Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 година относно закрилата на работниците и служителите в случай на неплатежоспособност на техния работодател.

Ответникът - директорът на Фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" към НОИ, се представлява от юрк. А., която оспорва основателността на жалбата. Твърди, че обжалваният административен акт е издаден при спазване на относимите правни норми и в

съответствие с установената фактическа обстановка. Представя писмена защита. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

На 01.02.2024 г. между жалбоподателката В. А. М.-А. и „Некст Баскет Сървис“ ЕООД е сключен трудов договор № 54 (л. 15 от делото), прекратен със Заповед № 072/28.02.2025 г. (л. 34), считано от 01.03.2025 г., на основание чл. 327, ал. 1, т. 2 от Кодекса на труда (КТ) – по инициатива на работника, поради неизплащане на дължими трудови възнаграждения. По делото е приложено адресираното до работодателя уведомление (л. 32), в което са посочени сумите на неизплатените възнаграждения за м. юни 2024 г., м. юли 2024 г., м. август 2024 г., м. декември 2025 г. и м. януари 2025 г.

С Решение № 1277 от 11.09.2025 г. (л. 45-48) по търговско дело № 20251100900594/2025 г. на Софийски градски съд, Търговско отделение, VI-26, на основание чл. 632, ал. 1 от Търговския закон е обявена неплатежоспособността на "Н. С." ЕООД, ЕИК[ЕИК] /с предишно наименование „Н. Баскет С.“ ЕООД/ с начална дата на неплатежоспособността – 19.06.2025 г. Открито е производство и е обявена несъстоятелност на "Ниро Сървис" ЕООД. Допуснато е обезпечение чрез налагане на обща възбрана и запор върху имуществото на търговеца. Постановено е прекратяване на дейността на предприятието "Ниро Сървис" ЕООД. Решението е вписано по партидата на дружеството в Търговския регистър на 11.09.2025 г.

На 11.12.2025 г. жалбоподателката М. е подала пред директора на Териториално поделение на НОИ – С.-град заявление-декларация вх. № 4502-21-202 (л. 29) за отпускане на гарантирано вземане по реда на ЗГВРСНР. Към заявлението е приложена информация за размера на неизплатените ѝ трудови възнаграждения за месеците юни, юли, август, декември 2024 г., януари и февруари 2025 г. Добавено е и обезщетението по чл. 221, ал. 1 КТ, определено в заповедта за прекратяване на трудовия договор в размер на 9 825,92 лв.

Според изготвена от експерт по осигуряването към НОИ работна справка-2026г. (л. 21), работодателят е начислил, но не е изплатил на жалбоподателката сумата от 13 700,31 лв., представляваща неизплатено трудово възнаграждение за м. юни, юли, август и октомври 2024 г. Сумата на гарантираното вземане по чл. 22, ал. 1 ЗГВРСНР е определена на 5 556,93 евро. Посочени са сумите на признатите нетни неизплатени трудови възнаграждения за отделните месечни периоди, а именно: за м. юни 2024 г. – 1230,72 евро, за м. юли 2024 г. – 1550,50 евро, за м. август 2024 г. – 1550,50 евро и за м. октомври 2024 г. – 1 225,21 евро. Сумата от 5 556,93 евро (гарантирано вземане по чл. 22, ал. 1 ЗГВРСНР) съставлява облагаемия доход по чл. 24 ал. 1 ЗДДФЛ, участващ при формирането на данъчната основа по чл. 42, ал. 3 ЗДДФЛ, която след преизчисление с осигурителните вноски за ДОО, ДЗПО и НЗОК, които са за сметка на работника, е определена на 4 469,44 евро – сума за изплащане на заявителката, разпоредена с обжалваното Разпореждане № 4505-40-149/17.03.2026 г. на директора на Фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" към НОИ. Актът възпроизвежда изцяло изчисленията от работната справка относно размера на гарантираното вземане и сумата на дължимите от работника осигурителни вноски и данък по чл. 42 ЗДДФЛ.

Разпореждане № 4505-40-149/17.03.2026 г. е връчено на жалбоподателката по електронен път на 18.03.2026 г.

Жалбата срещу него е депозирана на 01.04.2026 г.

При така установените фактически обстоятелства, след проверка законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК и съгласно правомощията

си по чл. 168 от АПК, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, в законоустановения срок, срещу подлежащ на съдебно обжалване акт по чл. 26, ал. 4 ЗГВРСНР, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореното разпореждане е издадено от компетентен орган – директорът на Фонд "Гарантирани вземания на работниците и служителите" към НОИ (Арг. чл. 26, ал. 1 ЗГВРСНР и приложената на л. 18 Заповед № 8/17.06.2024 г. на подуправителя на НОИ), в изискуемата писмена форма и съдържание, но при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, обусловили издаването на материално незаконосъобразен административен акт.

Правото на гарантирани вземания е субективно материално право, което възниква при осъществяването на следните юридически факти: а) начислени и неизплатени трудови възнаграждения, дължими по индивидуални и колективни трудови договори, и/или парични обезщетения, дължими от работодателя по силата на нормативен акт (чл. 3 ЗГВРСНР); б) влязло в сила и вписано в търговския регистър съдебно решение, с което е открито производство по несъстоятелност на работодателя (чл. 6 ЗГВРСНР).

Субекти на това право са работниците и служителите, които са или са били в трудово правоотношение с работодателя по чл. 2, независимо от срока му и от продължителността на работното време (чл. 4 ЗГВРСНР). Срокът за подаване на заявление е тримесечен от датата на вписване на решението по чл. 6 или от датата на информиране на работниците и служителите от българския работодател за обстоятелството, че е открито производство по несъстоятелност по реда на законодателството на другата държава, арг. чл. 25, ал. 1 ЗГВРСНР

В случая страните не спорят за това, че жалбоподателката отговаря на материалноправните изисквания, тъй като е била работник по трудово правоотношение с работодател по чл. 2 ЗГВРСНР. С обжалваното разпореждане е прието, че за периода до 30.10.2024 г. съществуват доказателства за начислени и неизплатени трудови възнаграждения, поради което директорът на Фонд ГВРС е определил гарантирано вземане. За периода след 30.10.2024 г. обаче е направен извод, че липсват доказателства за начислени и неизплатени трудови възнаграждения и парични обезщетения, тъй като не са представени ведомости за заплати и други счетоводни документи, поради което е отказано изплащане на гарантирано вземане за този период.

Тези изводи на ответника съдът намира за необосновани. Формирани са при непълно изясняване на релевантните за случая факти и обстоятелства.

Съгласно представената по делото справка за данни по декларации образец № 1, подадени от работодателя „НИРО СЪРВИС“ ЕООД пред НАП (л. 116–118), след 30.10.2024 г. работодателят е продължил да подава осигурителни данни за жалбоподателката за месец ноември, декември 2024 г., месец януари 2025 г. и месец февруари 2025 г. В справката са отразени отработените дни и часове, осигурителният доход, както и начисленият облагаем доход за съответните периоди. Данните са подадени по електронен път от самия работодател пред държавен орган при изпълнение на нормативно установено задължение и поради това представляват официален източник на информация относно съществуването на трудовото правоотношение и декларираните от работодателя обстоятелства.

При тези данни не може да бъде споделен изводът на административния орган, че липсват доказателства за начисляване на трудови възнаграждения след 30.11.2024 г. Напротив, наличните доказателства установяват, че трудовото правоотношение е продължило и през периода декември 2024 г. – февруари 2025 г., като работодателят е декларира пред НАП данни за положения труд и дължимия доход на работника. Макар справката за данни по декларация образец № 1 да не замества ведомостта за работна заплата, тя представлява официално удостоверяване от самия

работодател на обстоятелства, които са пряко относими към предмета на спора и не могат да бъдат игнорирани при преценката за обосноваване на фактическите изводи на административния орган.

Следва да се подчертае, че при липса на счетоводна документация административният орган не е освободен от задължението си да установи фактите чрез всички допустими доказателствени средства и служебно достъпни източници на информация. Напротив, именно в хипотезите на непълна или липсваща документация принципът на служебното начало по чл. 9 АПК изисква органът да прояви необходимата активност за събиране и анализ на всички относими данни, включително съдържащите се в информационните масиви на НАП и НОИ.

Отделно от това съдът намира за неправилен подхода на административния орган да постави неблагоприятните последици от липсата на счетоводна документация в тежест на работника. Последният няма законово задължение нито да съставя, нито да съхранява ведомости за работни заплати, счетоводни регистри и други документи на работодателя. Задължението за водене и съхраняване на трудовата и счетоводната документация е на работодателя, респективно на неговите органи или на синдика в производството по несъстоятелност. Поради това липсата на такива документи не може автоматично да води до отказ от признаване на гарантирано вземане, когато по делото съществуват други доказателства, от които може да бъде установено съществуването на трудовото правоотношение и размерът на дължимото възнаграждение.

В тази връзка следва да бъде отчетено и съдържанието на представената заповед за прекратяване на трудовото правоотношение. От същата се установява, че трудовото правоотношение е прекратено считано от 01.03.2025 г., както и че работодателят е признал наличието на задължение за изплащане на обезщетение по чл. 221, ал. 1 КТ в размер на 9 825,92 лв. Тези данни представляват извънсъдебно признание на работодателя относно съществуването на трудовото правоотношение и относно размера на дължимите плащания към работника. Размерът на определеното обезщетение е индиция и за размера на брутното трудово възнаграждение, което жалбоподателката е получавала към момента на прекратяване на правоотношението, като същият кореспондира с декларираните пред НАП данни за осигурителен и облагаем доход.

Изводът, който се налага е, че административният орган е постановил оспореното разпореждане в нарушение на разпоредбата на чл. 35 АПК, без да събере и обсъди всички относими доказателства и без да изложи мотиви защо не кредитира официалните данни, съдържащи се в декларациите образец № 1. По този начин фактическата обстановка е останала неизяснена в необходимата пълнота и обективност, което е довело и до неправилно приложение на материалния закон.

Подобен ограничителен подход противоречи както на целта на ЗГВРСНР, така и на защитната функция на Директива 2008/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно закрилата на работниците при неплатежоспособност на работодателя. Ефективността на гарантираната от правото на Европейския съюз защита изисква националните процедури да не правят упражняването на предоставените права практически невъзможно или прекомерно трудно. Възлагането върху работника на задължението да представя документи, които по закон се съставят, съхраняват и предоставят от работодателя, би довело именно до такъв резултат и би обезсмислило предназначението на закона да осигури реална и ефективна защита на работниците при неплатежоспособност на работодателя.

В обобщение настоящият съдебен състав намира оспореното разпореждане за незаконосъобразно. Издадено е в нарушение на административнопроизводствените правила и при неправилно приложение на материалния закон, поради което следва да бъде отменено. Доколкото естеството на акта не позволява делото да се реши по същество, същото следва да се

изпрати като преписка на директора на фонд "ГВРС" за ново произнасяне по заявлението на В. А. М.-А., при съобразяване с мотивите на настоящото решение. При новото разглеждане на преписката органът следва да съобрази приложената по делото справка от НАП, респ. да направи проверка в масива на НАП/НОИ за подавани задължителни декларации по образец № 1 и № 6 от страна на осигурителя, както и там, където е необходимо, в т. ч. и при необходимост да спре производството в хипотезата на чл. 26, ал. 2, т. 2 ЗГВРСНР, и едва тогава да формира извод за наличието или не на документи, доказващи начислените, но неизплатени трудови възнаграждения на заявителката от работодателя "Ниро Сервис" ЕООД.

Предвид изход на спора следва да се уважи своевременно заявеното от процесуалния представител на жалбоподателката искане за присъждане на разноски, които възлизат общо на 205,11 евро, от които 200,00 евро – заплатен в брой адвокатски хонорар и 5,11 евро – заплатена държавна такса.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд – Соия-град, III отделение, 75-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Разпореждане № 4505-40-149 от 17.03.2026 г. на директора на Фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" към Националния осигурителен институт в частта, с което на В. А. М.-А. е отказано изплащане на гарантирано вземане по заявление-декларация с вх. № 4502-21-202/11.12.2025 г. – за периодите след 31.10.2024 г.

ИЗПРАЩА административната преписка на директора на Фонд "Гарантирани вземания на работници и служители" към Националния осигурителен институт за ново произнасяне по заявление-декларация с вх. № 4502-21-202/11.12.2025 г. на В. А. М.-А., съобразно даденото в мотивите на настоящото съдебно решение тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на В. А. М.-А., разноски по делото в размер на 205,11 евро (двеста и пет евро и 11 цента).

Решението може да се обжалва с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 АПК.

СЪДИЯ: